

ZVEZA BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV SLOVENIJE

Etični kodeks slovenskih knjižničarjev

PREAMBULA

Slovenski knjižničarji se zavedamo pomembnosti svoje vloge in soodgovornosti za razvoj družbe, naroda ter vsakega posameznika. Naše osnovno poslanstvo presega časovno pogojene družbene okoliščine, z zbiranjem, ohranjanjem in posredovanjem zapisanih znanj in spoznanj zagotavljamo temelje za razvoj civilizacije. Pri svojem delovanju spoštujemo osnovna etična načela, ki so bila skozi zgodovino človeštva oblikovana kot preprosta in razumljiva vodila za vedenje in ravnanje posameznikov ter predstavljajo temelje za sožitje v skupnosti. Kodeks poklicne etike, ki smo ga oblikovali, pa nam služi kot usmeritev pri gradnji profesionalne zavesti, integritete in odgovornosti.

V etičnem kodeksu zapisane vrednote nam predstavljajo vodilo v vseh primerih profesionalnega odločanja in delovanja. Našo profesionalno etiko umerjajo odnosi do uporabnikov, sodelavcev in poklicnih kolegov ter skrb za varovanje zasebnosti, spoštovanje pravice do intelektualne svobode in širjenje dostopnosti gradiv in storitev. Knjižnice morajo biti varen, spoštljiv in vključujoč prostor za vse brez razlik, zato odločno zavračamo kakršno koli obliko izključevanja ali nasilja. Do okolja in družbe imamo odgovoren odnos. S svojimi ravnanji želimo prispevati k trajnostnemu razvoju ter spodbujati kritično presojo, družbeno odgovornost in opolnomočeno aktivno državljanstvo.

Sprejemamo etični kodeks slovenskih knjižničarjev, ki predstavlja skupne vrednote našega delovanja, oblikuje podobo naše stroke v javnosti in usmerja naše odločitve. Z njim potrjujemo zavezanost etičnemu ravnanju, krepimo medsebojno povezanost in utrjujemo svojo vlogo posrednikov znanja in kulture v družbi.

Ta etični kodeks je namenjen tako knjižničarjem in ostalim strokovnim delavcem slovenskih knjižnic kakor tudi knjižnični javnosti, ki z njim dobiva vpogled v naše poklicne vrednote in etična načela. Pomoč pri razumevanju in uresničevanju načel etičnega kodeksa nudi strokovno knjižničarsko združenje, ki razsoja tudi morebitne primere kršitev kodeksa.

- 1 -

UPORABNIKI

Do uporabnikov naših storitev smo vključujoči in nepristranski. Zavzemamo se za spoštljiv odnos med knjižničarji in uporabniki.

Naš odnos do uporabnikov temelji na zaupnosti. Varujemo njihovo zasebnost, osebne podatke ter podatke o iskanih gradivih in informacijah.

- 2 -

INFORMACIJSKI VIRI IN STORITVE

Zagotavljamo najvišjo možno kakovost, dostopnost ter raznovrstnost informacijskih virov in storitev.

S promocijo knjižničnih zbirk ter drugih informacijskih virov in storitev omogočamo uporabnikom odkrivanje možnosti dostopa do njih ter njihove učinkovite uporabe.

S svojo dejavnostjo prispevamo k dvigu različnih oblik pismenosti in opolnomočenju uporabnikov za kritično vrednotenje ter odgovorno in etično uporabo gradiv, podatkov in informacij.

Spoštujemo pravico avtorjev, založnikov in drugih ustvarjalcev do intelektualne lastnine. Za povečanje dostopnosti in prostega pretoka gradiv, podatkov in informacij zagovarjamo načela odprtega dostopa in uporabo prostih licenc.

- 3 -

INTELEKTUALNA SVOBODA

Nasprotujemo vsakršnim poskusom uvajanja cenzure in drugim strokovno neutemeljenim omejitvam pri dostopanju, pridobivanju ter posredovanju gradiv, podatkov in informacij.

- 4 -

SODELAVCI IN POKLICNI KOLEGI

Spoštujemo dostojanstvo in osebno integriteto sodelavcev ter drugih poklicnih kolegov. Do njih se vedemo vljudno in spoštljivo. Izogibamo se dejanjem, ki bi krnila njihov ugled ali poklicni razvoj in napredovanje. Morebitna nesoglasja in težave na delovnem mestu rešujemo v odkritem in enakopravnem dialogu na temelju etičnih načel.

Svoje strokovno znanje in izkušnje delimo s sodelavci in drugimi poklicnimi kolegi ter cenimo prispevek vsakega posameznika k doseganju skupnih ciljev. Začetnikom v stroki nudimo podporo ob vstopanju v profesionalno skupnost in pri razvoju njihovih strokovnih kompetenc.

Prizadevamo si za krepitev sodelovanja med knjižnicami vseh vrst in njihovimi zaposlenimi.

- 5 -

DELOVNA ORGANIZACIJA

S svojim delovanjem prispevamo k uresničevanju poslanstva in ciljev svoje delovne organizacije ter h gradnji njenega ugleda v družbi.

V primeru razhajanja interesov delovne organizacije in načel profesionalne etike, dajemo prednost etičnim načelom.

- 6 -

PROFESIONALNA INTEGRITETA IN ODGOVORNOST

S svojim vedenjem in delovanjem skrbimo za ugled knjižničarskega poklica in stroke v javnosti. Pri opravljanju svojih poklicnih nalog ravnamo strokovno odgovorno in si prizadevamo dosegati najvišje možne poklicne standarde in standarde kakovosti storitev.

Naše strokovne odločitve in ravnanja izhajajo iz strokovnih in etičnih nagibov. Zavezani smo nevtralnosti in nepristranskosti pri oblikovanju knjižničnih zbirk in zagotavljanju uporabniških storitev.

- 7 -

PROFESIONALNI RAZVOJ IN PRIPADNOST STROKI

Skrbimo za stalno strokovno izpopolnjevanje ter nadgradnjo svojega strokovnega znanja in kompetenc, tako s formalnim kot neformalnim izobraževanjem.

S članstvom in sodelovanjem v dejavnostih stanovskih združenj prispevamo k razvoju profesionalne identitete in h krepitvi pripadnosti stroki ter njenega položaja v družbi.

Načela etičnega kodeksa slovenskih knjižničarjev upoštevamo kot svojo moralno in poklicno dolžnost.

Etični kodeks slovenskih knjižničarjev temelji na besedilu etičnega kodeksa iz leta 1995. Sprejet je bil na Občnem zboru Zveze bibliotekarskih društev Slovenije 8. maja 2025 v Ljubljani. V besedilu uporabljene slovnične oblike se enakovredno nanašajo na vse spolne identitete.